

Fókuszban a hallgatók

**– hogyan oktassuk a
következő
orvosgenerációt?**

Egy workshop tanulságai

OOKT

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

A kiadványban szereplő információk, oktatást segítő ötletek, tippek mind közös gondolkodásunk, csapatmunkánk eredménye. Ehhez köszönetet mondunk meghívott vendégeinknek, kollégáinknak.

Hálával tartozunk azon kollégáinknak, akik sokat dolgoztak a workshop szakmai előkészítésében, és akár előadóként, akár vendéglátóként segítették a rendezvényt, a World Café működését: Balásné Dr. Szántó Ildikónak, Dr. Berényi Károlynak, Dr. Berki Tímeának, Dr. Czopf Lászlónak, Dr. Csaba Gergelynek, Dr. Endrei Dórának, Dr. Faubl Nórának, Dr. Gallyas Ferencnek, Halász Renátának, Hambuchné Dr. Kőhalmi Anikónak, Dr. Marek Erikának, Dr. Németh Tímeának, Dr. Ohmachtne Dr. Hollódy Katalinnak, Dr. Patczai Balázsnak, Dr. Sik Attilának, Dr. Szabó Istvánnak, Dr. Tamás Andreának, Dr. Warta Vilmosnak.

Ezúton is szeretnénk köszönetünket kifejezni Prof. Dr. Bari Ferencnek (Szegedi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézet), aki rendkívül alapos, széles nemzetközi tapasztalatokra építő és átütő sikerű előadást tartott vendégelőadóként a mai orvoscépzés kihívásairól.

A résztvevők, az újdonságra nyitott kollégák velünk együtt formálták e kiadvány anyagát, tették eredményessé és jó hangulatúvá a 2019. évi őszi Oktatói Készségfejlesztő Workshopot.

A szerkesztők és szervezők nevében

Füzesi Zsuzsanna és Varga Zsuzsanna

ISBN 978-963-429-490-0 (pdf)

ISBN 978-963-429-489-4 (nyomtatott)

Kiadja: Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar
Magatartástudományi Intézet
Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék

2019. december

Szerkesztette: Varga Zsuzsanna, Prof. Dr. Füzesi Zsuzsanna

A borítót és a kiadványt tervezte és szerkesztette: Polecsák Mária

A kiadvány tartalmát szerkesztésre előkészítette: Bognár Adrienn

KÖSZÖNTŐ

Kedves Kollégák!

Immár 10. alkalommal rendeztük meg a PTE ÁOK-on az Oktatói Készségfejlesztő Workshopot. E rendezvények célja, hogy bővítsük oktatóink pedagógiai ismereteit, fejlesszük oktatási és kommunikációs skilljeit, lehetőséget adjunk a jó gyakorlatok széleskörű bemutatására, egymással való megosztására, azaz a közös tanulásra.

2019 őszén „Fókuszban a hallgatók – hogyan oktassuk a következő orvosgenerációt?” címmel tartottuk rendezvényünket.

A workshopon a dékáni megnyitót követően Prof. Dr. Bari Ferenc (az SZTE ÁOK volt dékánja, a medikus oktatás nemzetközi trendjeit jól ismerő szakértő), valamint Varga Zsuzsanna (e témában empirikus kutatásokat végző PhD hallgató) tartottak figyelemfelhívó, izgalmas előadásokat. A workshop második felében a World Café módszer alkalmazásával, egyértelműen megfogalmazott kérdések segítségével már az összes résztvevő (elméleti oktatók, klinikusok, hallgatók) bekapcsolódott a megoldások keresésébe. Így olyan kérdésekre kutattuk a válaszokat, hogy pl. „mit csinálunk már most is jól”, „mit kellene elsőként átalakítani az oktatásunkban”, „ez az átalakítás milyen előnyökkel, nehézségekkel, kockázatokkal járna”, „kikre számíthatunk az oktatásfejlesztésben, és kik lehetnek az akadályozók”, és végül, hogy „mit kezdhetünk el akár holnaptól, mert van hozzá kompetenciánk és erőforrásunk”.

Nincsenek kész válaszaink, de amit összegyűjtöttünk, megosztjuk örömmel mindazon kollégákkal, akik velünk együtt az oktatás fejlesztésében elkötelezettek.

Pécs, 2019. november 30.

Dr. Czopf László
oktatási dékánhelyettes

Prof. Dr. Füzesi Zsuzsanna
Magatartástudományi Intézet
Orvosi Oktatásfejlesztési és
Kommunikációs Tanszék

Prof. Dr. Nyitrai Miklós
dékán

OKTATÓI KÉSZSÉGFEJLESZTŐ WORKSHOP

Időpont: 2019. november 19. 14 óra
Helyszín: PTE ÁOK Elméleti Tömb Dékáni Tanácsterem
Téma: **Fókuszban a hallgatók – hogyan oktassuk a következő orvosgenerációt?**

A WORKSHOP PROGRAMJA

- 13.45 – 14.00: **Regisztráció**
- 14.00 – 14.10: **A workshop megnyitása**
Dr. Nyitrai Miklós, dékán, PTE ÁOK
Dr. Fűzesi Zsuzsanna, PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet, Orvosi Oktatásfejlesztés és Kommunikációs Tanszék
- 14.10 – 14.30: **Közös gondolkodás az orvoscépzés kihívásairól. Merre tart az orvostudomány?**
Dr. Bari Ferenc, SZTE Általános Orvostudományi Kar Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézet
- 14.30 – 14.50: **Többet vagy eredményesebben oktassunk?**
Varga Zsuzsanna, PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet, Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék
- 14.50 – 15.00: **Kérdések, megjegyzések**
- 15.00 – 15.10: **Rövid szünet**

15.10 – 16.15: **Kerekasztal-beszélgetés World Café módszerrel – klinikusok, elméleti intézeti oktatók, hallgatók bevonásával, a résztvevők saját tapasztalatainak megosztásával**

Moderátorok: *Dr. Fűzesi Zsuzsanna, Varga Zsuzsanna*

Megbeszélendő kérdések:

- Mit kellene átalakítani elsőként az oktatásban (amire befolyásunk is van)? Miért ezeket tartjuk a legfontosabbaknak vagy a legsürgősebbeknek?
- Milyen előnyökkel járna az oktatás átalakítása (az oktatóknak, a hallgatóknak, a betegeknek, a karnak)?
- Milyen nehézségekkel / kockázatokkal jár az átalakítás?
- Kikre számíthatunk partnerként az oktatásfejlesztésben, és kik akadályozhatják?
- Mit kezdhethünk el holnaptól (saját kompetenciáink és erőforrásaink alapján)?
- Mi az, amit már most is jól csinálunk, és legfeljebb tovább kell fejlesztenünk?

16.15 – 16.20: **A workshop zárása**

Dr. Czopf László, oktatási dékánhelyettes, PTE ÁOK

A kiadványban ismertetett kutatásokról részletesebb információ a kutatóktól kérhető.

KÖZÖS GONDOLKODÁS AZ ORVOSKÉPZÉS KIHÍVÁSAIRÓL. MERRE TART AZ ORVOSTUDOMÁNY?

Dr. Bari Ferenc

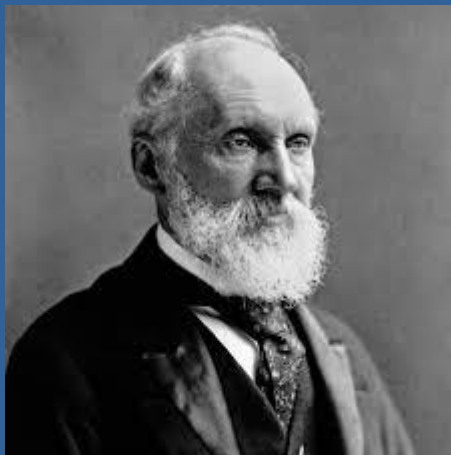
SZTE Általános Orvostudományi Kar Orvosi Fizikai és Orvosi Informatikai Intézet

Veszélyes találgatásokba
bocsátkozni a jövőről –
jövőkép nélkül nehéz
túllendülni a jelen
nehézségein

„I never make
predictions,
especially about
the future.”

Sam Goldwyn
Mayer

És aki mégis megteszi

"Radio has no
future"

"Heavier than air
flying machines
are impossible"

"X rays will prove
to be a hoax"

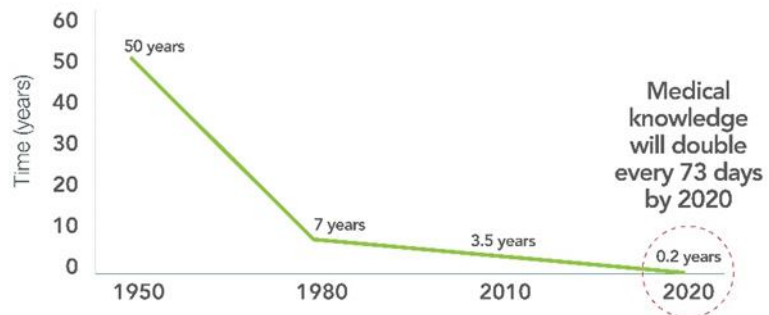
Lord Kelvin,
president of the
Royal Society,
1890-95

Különös és igazságtalan, mondta Gauss, a létezés siralmas esetlegességének ékes példája, hogy tetszik, nem tetszik, egy bizonyos korban születünk és annak foglyai vagyunk. Ez méltánytalan előnyt szerez az embernek a múlttal szemben és bohócot csinál belőle a jövő szemében.

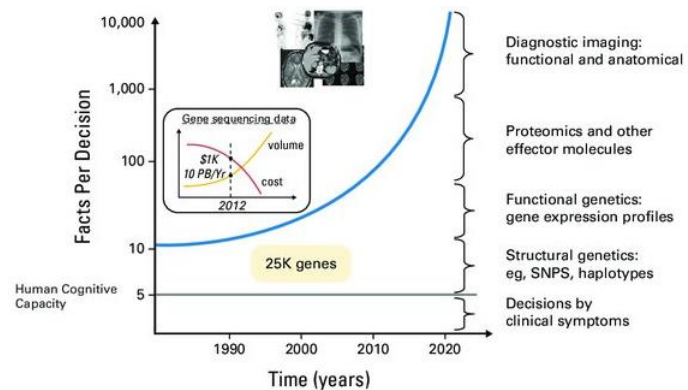
(Daniel Kehlmann, A világ fölmérése, Fordította Fodor Zsuzsa, Vermessung der Welt)

Néhány, a következő évtizedek kihívásai közül

Medical Knowledge Explosion

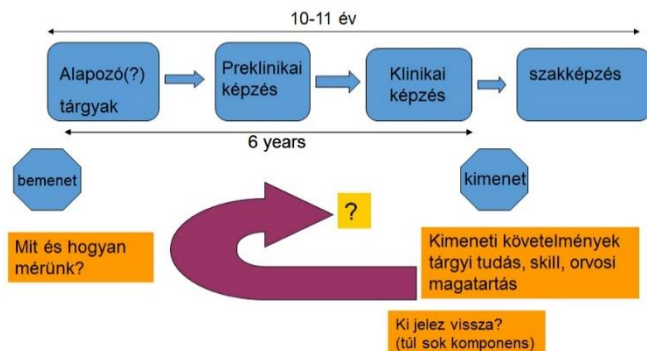

Graphic source, NCBI, "CHALLENGES AND OPPORTUNITIES FACING MEDICAL EDUCATION" Peter Densen, MD, 2011

- Véglegesen(?) búcsút kell mondanunk a mindentudó doktornak – Goodbye „Dr. Know-It-All”
- Meg kell ismerni a kognitív határokat – mesterséges intelligencia – gépi tanulás
- A tudás nem az egyéné, hanem a kiterjesztett orvosi-egészségügyi közösségé (a betegekkel együtt) a társadalomé (a tudás oda koncentrálódik, ahol a résztvevők egymás között megosztják és képesek egymástól tanulni)

A konvencionális struktúra

Hogyan épül fel ma az orvos/ szakorvosképzés rendje?

Német – szerv specifikus

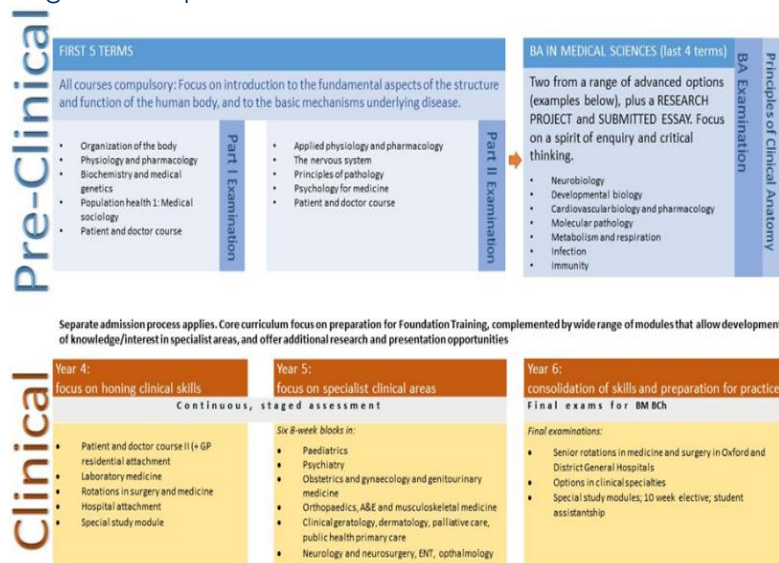
Year of study	6	Final Medical School Year (Practical)									
		Optional Doctoral Degree Program									
	5	Conservative Med. 3 Abdomen	Surgical Med. 3 Abdomen	Men's-Women's-Children's Med. 3	The Senses 3	Nervous system and Mind 3	Elective Semester for the scientific project				
	4	Diagnostics and Therapy 2	Conservative Med. 2 Throat, lungs, cardiovasc.	Surgical Med. 2 Throat, lungs, cardiovasc.	Men's-Women's-Children's Med. 2	The Senses 2	Nervous system and Mind 2	General Medicine 2	Clinical block practicum	Scientific block practicum	
	3	Diagnostics and Therapy 1	Conservative Med. 1 Musculoskel	Surgical Med. 1 Musculoskel	Men's-Women's-Children's Med. 1	The Senses 1	Nervous system and Mind 1	General Medicine 1	Clinical block practicum	Scientific block practicum	
	2	Doctor and Patient	Contact				Perspectives	Living and Dying			
1	Propedeutics and Introduction to the Biopsychosocial model	Movement				Balance					

Jellegzetesség:

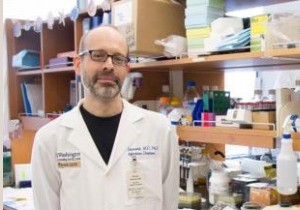
- rövid képzési idő (USA) – napra szervezett
- hosszabb képzési idő (francia, angol, német) – lehetőség a pályamódosításra

A vizsgák központosítottak, objektívek, napra meghatározott ütemterv szerinti

Angol – két lépcsős

Melyek az orvoscépzés legfontosabb tényezői?

- Kiből – a kiválasztás szempontjai mennyire felelnek meg a kívánt cél eléréséhez (nemzetközi trendek vs. hazai gyakorlat)
(webofknowledge.com: admission AND medical school 2196 találat, admission test: 708)
- Kinek/minek a segítségével (az egyetemi oktató – oktató orvos, oktató – hallgató partner viszony, megosztható és hozzáférhető [rendelkezésre álló] hazai és nemzetközi oktatási bázis)?
(Harvard Medical School Master's in Medical Education Program, MMed Medical Education Dundee, London, Nottingham, Heidelberg stb.)

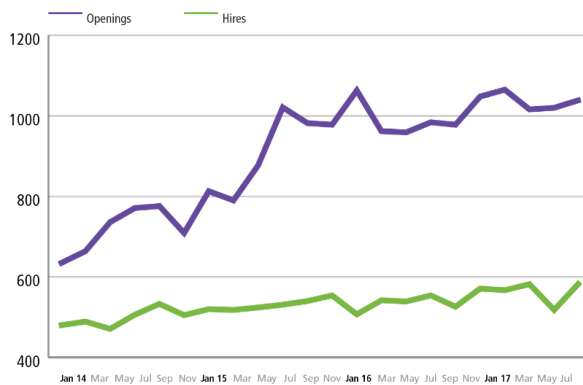

- Hol, milyen standardok szerint alakuljon az oktatás kubaturális és eszközös infrastruktúrája?
- Mennyi ideig és ki viseli a költségeket?
(According to Medscape's 2018 Physician Compensation Report, the average overall physician salary is \$299,000. Specialists earn an average of \$329,000 per year, while primary care doctors earn \$223,000 on average; average first-year medical student paid \$36,755 for tuition, fees, in private medical school paid even more, at \$59,076. In Europe, tuition fees are often almost 5 times cheaper)
- A képzés struktúráját (tárgyi ismeretek – skill – és a teljes orvosi magatartás [önismeret, kommunikáció, empátia, együttműködés stb.]) hogyan lehet és kell súlyozni?
- Az alapképzés és a szakképzés - továbbképzés viszonyrendszere
(Németország: 65 felsorolt szakképzési irány, köztük anatómus, élettanász!; USA több, mint 120, Magyarország 46 –„ráépített?”)

- Stratégiai tervezés vs. orvos (egészségtudományi) képzés
- Ki rázza a csengőt – merre tovább orvoscépzés?
- Hazai és nemzetközi hatások és ajánlások
- British Medical Council
- AMEE
- Hogyan lehet a folyamatokat befolyásolni?
- Önreflexió képessége
- A saját munka folyamatos és nem öncélú elemzése
- Hazai és nemzetközi vonatkoztatási alapok

GAP GROWS BETWEEN HEALTHCARE JOB OPENINGS & HIRES

Source: Bureau of Labor Statistics

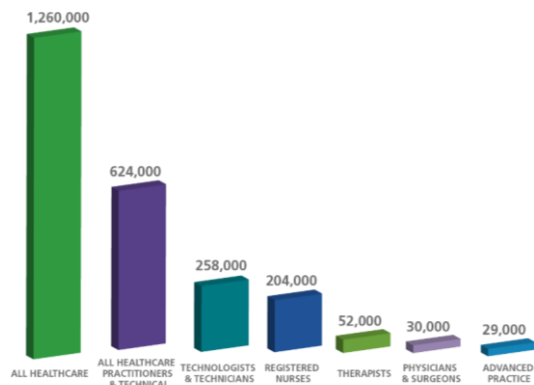

*In thousands

AVERAGE ANNUAL JOB OPENINGS 2016-2026

Source: Bureau of Labor Statistics

Ki a legfontosabb megrendelő?

Ha van verseny, akkor hol és miben?

Úton – de honnan és hová?

Melyek lehetnek a legfontosabb tényezők

- Evidence based medicine – personalized medicine – precision medicine
- Informatika – mesterséges intelligencia, deep learning, telemedicina
- Anyagtudományok – 3D nyomtatás, bioszenzorok
- Immunológia – személyre szabott daganatterápia
- Robotika – mikro és makro szintű
- Genetika
- Hálózatelmélet

- Motivált diák – motivált oktató – a számonkérés korszerűsítése (16 IF folyóirat Medical Education)
- A tanulás, a vizsga az élet része, mindig – nem lehet folyamatosan szorongani
- Kiscsoportos képzés – a csoportmunka szépsége és rejtelmei – nyitottság a társszakmákra
- A specializáció korai lehetősége – klinikai önkéntes munka – le kell képezni a jövőt
- Hosszabb szemeszterek, évközi megmértetések
- Két-három mérőpont. Valahol a 2-3. év végén és az 5. év végén
- Pályakövetés, hazai és nemzetközi tanácsadó testület
- Részvétel a nemzetközi tudományos életben

- szakmai felkészültség (ismerje fel a teljesítőképessége korlátait!)
- empátia
- türelem
- képesnek lenni csapatban dolgozni
- lelki – mentális higiénia
- álljon helyes irányba és legyen képes folytonos korrekcióra

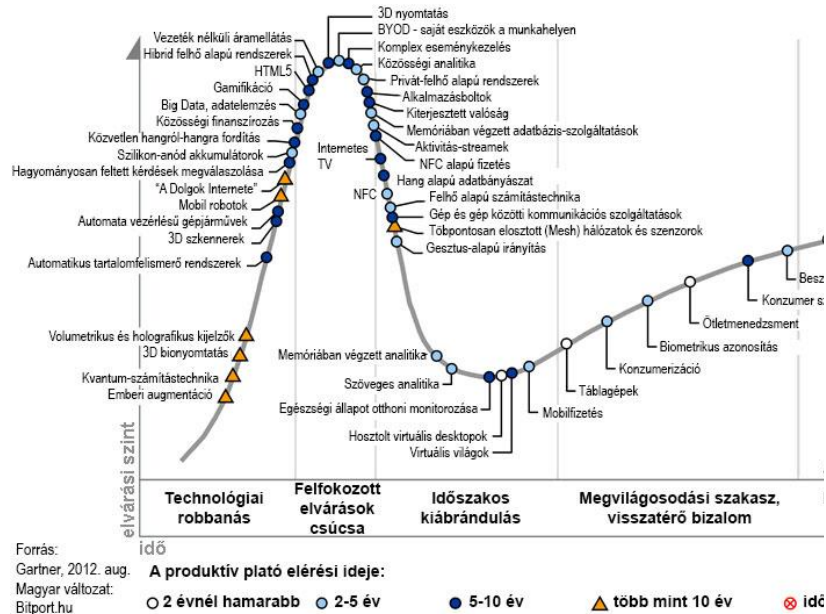
Mi az, ami biztosan kell?

Dr. Bari Ferenc,
egyetemi tanár,
SZTE ÁOK

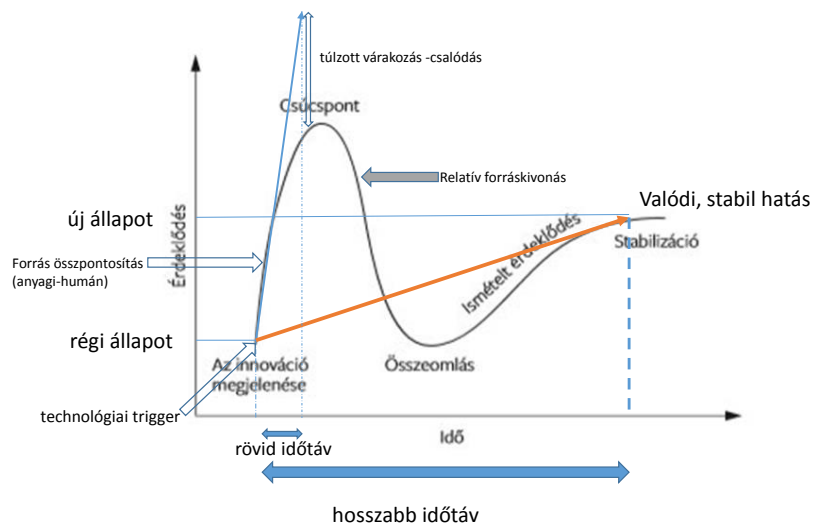
A jövőre vonatkozó elképzelések leggyakoribb hibái

- Előrejelzés helyett a lehetőségekhez illeszthető valószínűségeket érdemes megbecsülni.
- Így nem egy jövőbeli útról, hanem elágazódásokról kell gondolkodni.
- A jelenlegi trendeket nem lehet egyszerűen lineárisan folytathatónak tekinteni.

- Várt (előre jelzett, prognosztizált) hatás

Általában túlértékeljük a rövid távú fejlődést, és alulbecsüljük a hosszú távú eredményeket

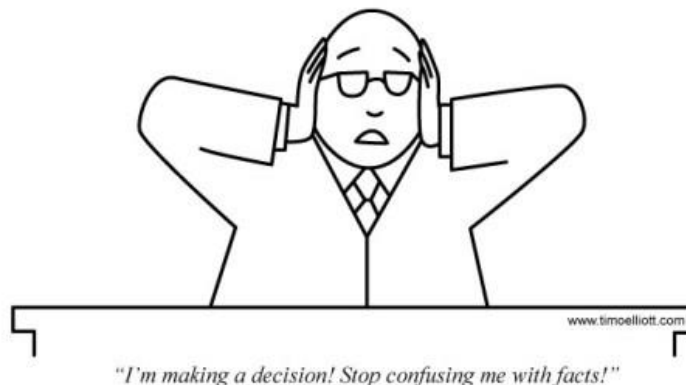
1. A kiterjesztett (erősített [augmented]) és a virtuális **valóság** alapjaiban megváltoztatja az oktatást (orvosképzést)!
2. Az agy-komputer kapcsolat reményét (egyre jobb megoldást) hoz a (mozgás)korlátozottaknak
3. A 3D nyomtatás áttörést jelent a személyre szabott gyógyszerelésben
 - dózis, összetétel stb.
4. Lesznek-e cyborgok?
 - szuper látás, hallás stb.
5. A biztosítási rendszer teljes átalakítása
 - bioszenzorok eredményes viselése esetén kedvezmény

Melyek a legnagyobb (leginkább ígéretes) fejlődési irányok – kihívások és veszélyek?

6. Az új technológiák előidéznek-e új betegségeket?
 - játékfüggőség, képernyő indukálta epilepszia, látási hibák stb.
7. Mesterséges táplálékok „nyomtatása” az éhezés leküzdésére (Londonban kapható mesterséges húsból készült hamburger)
8. Az emberi hang, mint biomarker (pl. szívinfarktus előrejelzése)
9. Az e-beteg széleskörű elterjedése (electronic, expert, equipped stb.)
10. Bőr alá ültetett bioszenzorok – biológiai tetoválás – mikrochipek minden paraméter mérésére
11. In silico gyógyszerfejlesztés (humán szövet szervkultúrák) – rövidebb innovációs lánc
12. A nanotechnológia széleskörű elterjedése – gyógyszerbevétel, felszívódás, onkológia
13. Tele-sebészet széleskörűvé válása – szakértői csoportok összekötése az 5G technológiával
14. Robot segítség a betegápolásban
15. Gépi tanulás és mesterséges intelligencia
16. Eredményes géntechnológia
17. Lesznek-e „tricolorok”?
18. Okoz-e nem várt betegségeket az új technológia?

TÖBBET VAGY EREDMÉNYESEBBEN OKTASSUNK?

Varga Zsuzsanna

PTE ÁOK Magatartástudományi Intézet, Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék

Fókuszban a hallgatók – hogyan oktassuk a következő orvosgenerációt?

avagy:

Ön szívesen lenne itt hallgató?

KUTATÁS

„Future medical students will need to develop skills in manipulating data mining tools, evaluating data, problem solving and navigating the emerging health care delivery system”

(Nelson E. et al.; *The need for medical education reform*; *Cenome Medicine* 2010, 2:18)

Két téma

- Képzési és Kimeneti Követelményekben szereplő kompetenciák fontossága és a velük való elégedettség
- Pedagógiai készségek szükségessége, megléte és azokkal kapcsolatos elégedettség

Saját fejlesztésű kérdőív, mélyinterjúk, fókuszcsoporthok

- 2017. november
 - 4 magyar orvosképzőhely **oktatói (495 fő)** és **hallgatói (1505 fő)**
- 2019. augusztus
 - **betegek (1115 fő)** – Klinikai Központ, oktatókórházak fekvőbeteg osztályai, szakrendelői

A workshop mottója és a kutatás alap gondolata:

„A hernyó potenciálját nem azzal érhetjük el, hogy leckéket adunk neki repülésből, hanem ha hagyjuk pillangóvá fejlődni.”

(Szabó, Meier, Hankovszky: Rövid és tartós coaching. Megoldásközpontú beszélgetések. SolutionSurfers Magyarország, 2010.)

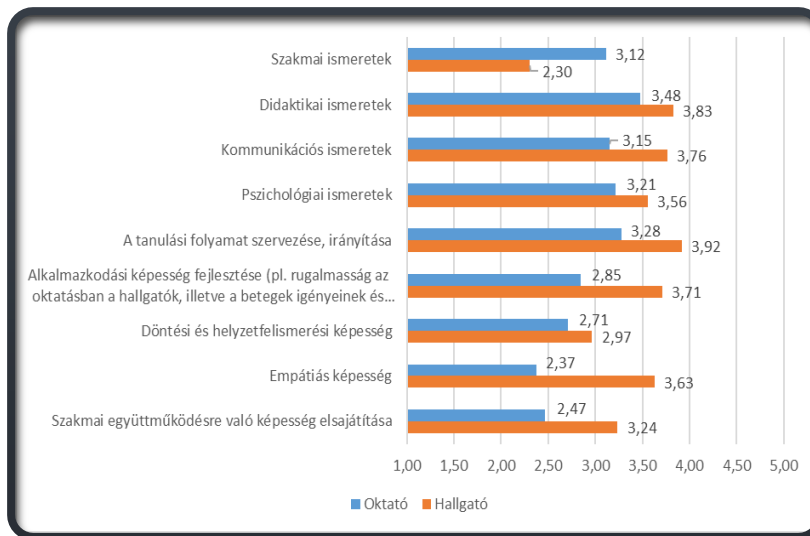

- Képzési és Kimeneti követelményekben szereplő kompetenciák fontossága és a velük való elégedettség
- **Pedagógiai készségek szükségessége, megléte és azokkal kapcsolatos elégedettség**

PEDAGÓGIAI KÉSZSÉGEK (Hegyi, 1996; Falus, 2000)

- Szakmai ismeretek
- Oktatásmódszertani/didaktikai ismeretek
- Kommunikációs ismeretek
- Pszichológiai ismeretek
- A tanulási folyamat szervezése, irányítása
- Alkalmazkodási képesség fejlesztése (pl. rugalmasság az oktatásban a hallgatók, illetve a betegek igényeinek és elvárásainak figyelembevételével)
- Döntési és helyzetfelismerési képesség
- Empátiás képesség
- Szakmai együttműködésre való képesség elsajátítása

Oktatói kérdőívben:	Hallgatói kérdőívben:
	1. Ön szerint milyen mértékben rendelkeznek az alábbiakkal az oktatók?
1. Ön, mint az Orvoskar oktatója az oktatási munka során mennyire érzi az alábbi témakörökkel kapcsolatban, hogy ismeretei bővítésre szorulnának?	2. Ön szerint az orvoskaron az oktatóknak az alábbi területeken milyen mértékben lenne szükségre képzésre, továbbképzésre?

Fejlesztendő területek – oktatói és hallgatói szükségletek összevetése (átlag, $N_o=433$, $N_H=1472$)

KONKLÚZIÓK

- A hallgatói és az oktatói válaszok átlagai között nagy az eltérés.
- Változtatni szükséges?
- Tanítási → tanulási paradigma!
- Tanárszerep változik!
- Fókuszban a hallgató?

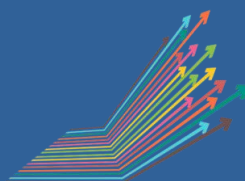
„An academic who only presents facts is not a teacher, a teacher is one who nurtures the learning process and thereby modifies behavior and patterns of thinking for a lifetime”

(Gwee, 2003. p. 8.)

- Hiába rendelkeznek az oktatók magas szintű szakmai tudással, ha azok átadása nem történik meg eredményesen az oktatás folyamatában, az orvosképzésben.

potecho.pte.hu

MI IS AZ A WORLD CAFÉ?

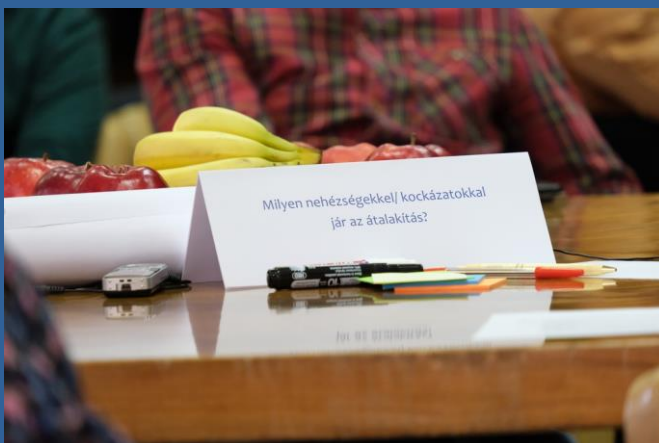
A workshopon a World Café módszert alkalmaztuk, melynek célja a közös gondolkodás, ötletek, tapasztalatok megosztása, mindez kávéházi légkörben, jó hangulatú beszélgetések közepette.

A kiindulási pont az volt, hogy az egyes témák megvitatásánál maradjunk a „befolyásolási körünkön belül”. Másképp fogalmazva: arról beszéljünk, hogy mit tudunk „mi”, „itt és most”, azaz a saját erőforrásokra (pl. szellemi tőkére, innovációs készségünkre, időnkre stb.) támaszkodva tenni az oktatás fejlesztése érdekében.

A csoportok az alábbi kérdéseket vitatták meg:

- Mit kellene átalakítani elsőként az oktatásban (amire befolyásunk is van)? Miért ezeket tartjuk a legfontosabbaknak vagy a legsürgősebbeknek?
- Kikre számíthatunk partnerként az oktatásfejlesztésben, és kik akadályozhatják?
- Milyen előnyökkel járna az oktatás átalakítása (az oktatóknak, a hallgatóknak, a betegeknak, a karnak)?
- Mit kezdetünk el holnaptól (saját kompetenciáink és erőforrásaink alapján)?
- Mi az, amit már most is jól csinálunk, és legfeljebb tovább kell fejlesztenünk?
- Milyen nehézségekkel/kockázatokkal jár az átalakítás?

Az alábbiakban megfogalmazott gondolatok olyan javaslatok, melyek megvalósítását nem terheli copyright ☺

MIT KELLENE ÁTALAKÍTANI ELSŐKÉNT AZ OKTATÁSBAN (AMIRE BEFOLYÁSUNK IS VAN)? MIÉRT EZEKET TARTJUK A LEGFONTOSABBNAK VAGY A LEGSÜRGŐSEBBEKNEK?

Moderátorok: Dr. Faubl Nóra, Dr. Ohmachtné Dr. Hollódy Katalin, Dr. Szabó István

Kiemelt fontosságú az optimális **hallgató-oktató arány mielőbbi megteremtése**, mely a gyakorlatok és szemináriumok esetében max. 10-12 hallgatót jelent.

Sürgős feladat az **oktatók orvostudományi fókuszú pedagógiai és oktatásmódszertani képzése** (medical educator), önkéntes, vagy adott esetben kötelező alapon. Utóbbira a hallgatói visszajelzések következményeként kerülhetne sor, a tantárgyfelelős javaslatára. Amennyiben e képzés hatása továbbra sem érzékelhető, megfontolható az adott oktató kutatói pálya irányába történő orientálása.

Szintén a sürgős feladatok között merült fel a másodlagos orientáció vagy **pályakorrekció lehetőségének megteremtése**, mely a hallgatók szempontjából is fontos lenne. Ehhez megfelelő szakmai támogatást kell adni, pl. student orientation office bevonásával.

Az átalakítás szempontjából fontos feladatok között szerepelt **a hallgatók tudásának (előzetes) szűrését célzó lehetőségek megteremtése**. Ez alapján a hallgatók pályaaorientációját, a tudásanyag rendszerezését, az órákon való részvétellel kapcsolatos motivációt jobban lehetne támogatni. Kiemelt szerepet kaphatna a mentoring rendszer, valamint a más szakterületekkel való együttműködés készsége, akár kimeneti követelményként is.

Fontos és sürgős feladatként kiemelt terület a **magatartástudományi és magatartásorvoslási ismeretek és készségek** (pl. orvos-beteg kapcsolat, empátia stb.) **fejlesztésének szükségessége**, súlyának növelése az orvoscépzésben.

- hallgató-oktató arány mielőbbi megteremtését
- oktatók orvostudományi fókuszú pedagógiai és oktatásmódszertani képzését
- pályakorrekció lehetőségének megteremtését
- a hallgatók tudásának szűrését célzó lehetőségek megteremtését
- magatartástudományi és magatartásorvoslási ismeretek és készségek súlyának növelését az orvoscépzésben

KIKRE SZÁMÍTHATUNK PARTNERKÉNT AZ OKTATÁSFEJLESZTÉSBEN, ÉS KIK AKADÁLYOZHATJÁK?

Moderátorok: Halász Renáta, Dr. Czopf László, Dr. Berki Tímea

KIKRE SZÁMÍTHATUNK PARTNERKÉNT AZ OKTATÁSFEJLESZTÉSBEN?

Karon belüli partnerek bevonásának lehetőségei:

A **GYED-en lévő munkatársak és nyugdíjas kollégák**, valamint a **nem oktatói státuszon lévő orvosok** oktatásba való bevonása jelenthet segítséget.

A karon működő szervezetek közül többen is hatékony segítséget nyújtanak az oktatás fejlesztéséhez, így például a **HÖK Oktatásfejlesztési Csoport** is aktív partnerünk.

Klinikákon, intézetekben lévő **oktatásszervezéssel foglalkozó munkatársak** bevonása (ha még nincs ilyen munkakör, akkor annak megvalósítását javasoljuk).

A **Minőségirányítási Csoport** tevékenységének egyik célja az oktatás fejlesztése. Az általuk gyűjtött adatok, auditok eredményei fontos részét képezik az oktatás fejlesztésének.

A **Dékáni Hivatal** és a **Tanulmányi Hivatal** értelemszerűen kiemelt szerepet játszik az oktatás fejlesztésében.

Más felsőoktatási intézmények bevonásának lehetőségei:

A három másik **hazai orvoskarra** is partnerként tekintünk. Erősíteniünk kell az egymás közötti kommunikációt, hogy tudjunk egymás törekvéseiről; milyen jó gyakorlatok léteznek az ország más egyetemlein. Ebben nem versenytársai, hanem együttműködő partnerei vagyunk egymásnak.

Az orvoslás internacionális jellegéből adódóan a **nemzetközi orvostudományi helyeket** is partnernek tekintjük. A külföldön tapasztalt jó mintákat és gyakorlatokat érdemes meghonosítani karunkon.

A gyógyítás folyamatában résztvevők bevonásának lehetőségei:

Figyelembe veendő, hogyan látják a fiatal orvosokat az **ápolók**, az **asszisztensek**, sőt maguk a **betegek** – ezen tapasztalatokat is be lehet építeni az orvostudományi fejlesztésébe.

Érdemes megkérdezni a **gyógyítás folyamatában résztvevő valamennyi szereplőt**, valamint az e területen született kutatások eredményeit felhasználni a jövőre vonatkozó fejlesztések során.

A **lokális közösségek**, például a **város polgárainak** véleménye is értékes visszajelzés lehet az orvostudományi fejlesztés során.

A **hallgatók szülei** is fontos tapasztalatokkal szolgálhatnak az oktatásról. Nem csak azon szülők véleményét érdemes megszondázni, akik egyben kollégák is, hanem egy szélesebb reprezentatív kört.

- GYED-en lévő munkatársakra, nyugdíjas kollégákra, nem oktatói státuszon lévő orvosokra
- HÖK Oktatásfejlesztési Csoportra
- oktatásszervezéssel foglalkozó munkatársakra
- Minőségirányítási Csoportra
- Dékáni Hivatalra
- Tanulmányi Hivatalra
- többi hazai orvoskarra
- nemzetközi orvostudományi helyekre
- ápolókra, asszisztensekre, betegekre
- lokális közösségekre
- város polgáira
- hallgatók szüleire

KIK (VAGY MILYEN TÉNYEZŐK) AKADÁLYOZHATJÁK AZ OKTATÁS FEJLESZTÉSÉT?

Elsősorban **saját magunk**, amikor az idő szorításában a kényelem fontosabb, mint az igényesség (pl. nem frissítjük a sokéves előadás-diáinkat).

A mindennapok sodrásából adódó **időhiány**, melyet megfelelő tervezéssel csökkenteni lehet.

Az is akadály lehet, hogy az **oktatás minőségét nem értékeljük megfelelően**. Így például nincs konzekvenciája annak, hogy valaki igényes vagy gyenge színvonalú előadásokat/ szemináriumokat/ gyakorlatokat tart-e.

- saját magunk
- időhiány
- oktatás minősége nincs megfelelően értékelve

MILYEN ELŐNYÖKKEL JÁRNA AZ OKTATÁS ÁTALAKÍTÁSA (AZ OKTATÓKNAK, A HALLGATÓKNAK, A BETEGEKNEK, A KARNAK)?

Moderátorok: Hambuchné Dr. Kőhalmi Anikó, Balásné Dr. Szántó Ildikó, Dr. Berényi Károly

Az oktatás átalakítása kapcsán két témát emeltek ki a résztvevők:

- a hallgatói interaktivitás növelésének szerepe az oktatásban, valamint
- a „duplikátumok” megszüntetésének fontossága a képzés során; azaz a tananyag átgondolása, annak érdekében, hogy egy adott téma ne képezze többször is – hozzáadott érték nélkül – a kurrikulum részét, elnyújtva azokat az évfolyamok között.

Előnyei:

A hallgatókat az oktatásba aktívan bevonó módszerek alkalmazása **növelheti a hallgatók motiváltságát, bekapcsolódásukat a kutatási tevékenységbe.** Ezáltal növekedne a **TDK munkában való részvételi hajlandóság is.**

Lehetőség van a tananyagok előzetes feltöltésére, így a kontaktóra keretein belül a lényeg kiemelése, a felmerülő kérdések tisztázása kerülhet az órai aktivitás középpontjába.

A problémaorientált, fókuszált oktatás **csökkentheti az oktatói és a hallgatói túlterheltséget, optimális időmenedzsmentet** létrehozva. A klinikai oktatásban indirekt módon a betegek ellátására is pozitív hatással van, a klinikai oktatók oktatási terheinek enyhítésén keresztül.

A pozitív időmenedzsment lehetővé teszi az **idősebb, tapasztaltabb, és a fiatalabb, még tapasztalatlanabb oktatói generációk jobb együttműködését.**

Idő szabadulhat fel az oktatási tapasztalatok megosztására, hallgatói feedback-ek kiértékelésére, a módszertani kérdések megbeszélésére, összességében tehát az egyes tantárgyak oktatásának eredményes és folyamatos fejlesztésére.

A „duplikátumok” megszüntetése kapcsán az egyes intézetek és klinikák közötti jobb kommunikáció és interdiszciplináris **együttműködés** szükséges. A kurrikulumok egyeztetése segíti a jövőbeni kapcsolatok és közös munkák kialakulását.

- növelheti a hallgatók motiváltságát, bekapcsolódásukat a kutatási tevékenységbe
- növekedhet a TDK munkában való bekapcsolódási hajlandóság
- csökkentheti az oktatói és hallgatói túlterheltséget
- segítheti az idősebb és fiatalabb oktatói generációk jobb együttműködését
- sor kerülhetne a kurrikulumok egyeztetésére

MIT KEZDHETÜNK EL HOLNAPTÓL (SAJÁT KOMPETENCIÁINK ÉS ERŐFORRÁSAINK ALAPJÁN)?

Moderátorok: Dr. Marek Erika, Dr. Sik Attila, Dr. Patczai Balázs

Önreflexiót gyakoroljunk: gondoljuk végig saját óráinkat, oktatási és képzési módszereinket, és tegyük fel magunknak a kérdést: „**Vajon szeretnék-e hallgatóként benn ülni a saját órámon?**”

Fontos, hogy elfogulatlan, őszinte válaszokat keressünk erre a magunk által feltett kérdésre. Ha úgy érezzük, hogy a **válasz nem éppen pozitív**, akkor **tegyünk is mielőbb konkrét lépéseket** a változtatás érdekében.

Miután felismerjük az okát annak, hogy miért nem vennénk részt szívesen saját óráinkon (pl. mert szerintünk is unalmas, egysíkú), **gondoljuk át személyes hozzáállásunkat, attitűdjeinket, fejlesszük 'soft-skill'-jeinket, illetve változtassuk meg a módszereinket**, például több hallgatói interaktivitás beépítésével.

Amellett, hogy óráról-órára végiggondoljuk, áttekintjük, aktualizáljuk, 'modernizáljuk', és 'interaktívvá tesszük' oktatási anyagainkat, diasorainkat, hasznos és jó lehetőség lehet **beépíteni az órákba az azonnali, közvetlen hallgatói feedback lehetőségét**. Erre jó eszköz a nemrég bevezetett **POTEcho**, vagy más interaktív online feedbackre alkalmas program (pl. Kahoot stb.).

Gondoljuk végig, **hogyan tudnánk felkelteni a hallgatók érdeklődését**, és felkelteni belső motivációjukat az ismeretek elmélyítése iránt.

Az oktatási anyagok aktualizálása során **keressünk minél több kapcsolódási pontot a többi tantárggyal**. Ez teszi hihetővé hallgatóink számára, hogy miért fontos az, amit tanítunk nekik, akár a többi ráépülő vagy kapcsolódó diszciplína, de mindinkább a valós élet, a valós orvosi feladatok szempontjából.

Építsünk be minél több konkrét, valós példát, esetet az óráinkba, tegyük (siker)élményszerűvé, **'addiktívvá' a tanulást**.

Ehhez az is fontos, hogy **rövid távú, reális célokat, mérföldköveket** építsünk be a tanítás folyamatába. Már a kurzusok (és a teljes képzés) elején lássák a hallgatók, hogy honnan hová, és milyen mérföldkövek érintésével fognak eljutni a tudás megszerzésének útján.

- önreflexiót
- 'soft-skill'-ek fejlesztését
- közvetlen hallgatói feedback-et
- POTEcho használatát
- hallgatói érdeklődés felkeltését
- kapcsolódási pontok keresését a többi tantárggyal
- konkrét, valós példák alkalmazását
- rövid távú, reális célok beépítését

MIT CSINÁLUNK MÁR MOST IS JÓL, ÉS MELY TERÜLETEKET FEJLESZTHETNÉNK?

Moderátorok: Dr. Németh Timea, Dr. Gallyas Ferenc, Dr. Endrei Dóra

MÁR MOST IS JÓL CSINÁLJUK...

A hallgatókat bevonjuk az oktatásfejlesztésbe

A **HÖK Oktatásfejlesztési Csoportja aktívan vesz részt az oktatásfejlesztésben**, melynek keretében rendszeresen felkeresik az intézeteket, klinikákat. (Pl. az I. számú Belgyógyászati Klinikán olyan oktatási értekezleteket is tartanak, amelyen a hallgatók közvetlenül élhetnek észrevétellel, javaslattal.)

A Hallgatói Oktatásfejlesztési Csoport **rendszeres visszajelzéseket** ad a kari vezetésnek, amelyek a Minőségirányítási Csoporttal végzett közös adatgyűjtéseken alapulnak (online kérdőíves módszert és tükörelemzést /hallgatók-oktatók/ használva)¹

A **demonstrátori rendszer** elérhető és jól működik a klinikumban és a szemináriumokon, gyakorlatokon egyaránt. A tehetséggondozás egyik lehetősége, hogy a TDK-s, a PhD-s hallgatókat és a demonstrátorokat megfelelő felügyelet mellett bevonják az oktatásba.

A már meglévő angol és német nyelvű kurzusok mellett a **szaknyelvi- és idegennyelvi kurzusok palettájának** folyamatos **bővítése** történik a HÖK kérésére.

A klinikumban fejlesztünk

A **kiscsoportos klinikai oktatás** kiépítése egyes klinikákon megkezdődött (5-6 fő/csoport), amely a hallgatók és oktatók érdekei mellett a betegek biztonságát is szolgálja.

A hallgatók számára elérhetővé vált, hogy az **ügyeleti ellátásban** is részt vehetnek. Ezáltal a szakmai jártasság mellett tapasztalatot szerezhetnek a szakmai kommunikáció (pl. konzíliumok kérése) és a megfelelő magatartás területén (pl. empatikus kommunikáció betegekkal, hozzátartozókkal), segítve ezzel elméleti ismereteik gyakorlatba való átültethetőségét. Valós betegeket látnak el, illetve a **MediSkillsLab**-ben bizonyos beavatkozásokat bátran gyakorolhatnak is.

A **magyar szaknyelvi oktatás megújítása** is folyamatos a klinikai igényeknek megfelelően.

- HÖK Oktatásfejlesztési Csoportja aktívan részt vesz az oktatásfejlesztésben
- demonstrátori rendszert működtetünk
- szaknyelvi- és idegennyelvi kurzusokat kínálunk
- kiscsoportos klinikai oktatást kínálunk
- részvételi lehetőséget biztosítunk az ügyeleti ellátásban
- MediSkillsLab-ben lehetőséget biztosítunk a gyakorlásra
- magyar szaknyelvi oktatást kínálunk

¹ Az ÁOK-on minőségirányítási rendszer működik, és az ESG standardok kritériumait is beépítettük a rendszerbe. Az auditok eredményei, a vezetőségi átvizsgálások kimenetei az intézeteknek és a dékáni vezetésnek is segítenek az oktatást érintő fejlesztések és stratégia kialakításában, melyek alapvetően a hallgatók érdekeit szolgálják.

Új módszereket alkalmazunk

A **blended learning** módszer alkalmazása, az online, videós anyagok használata a kiscsoportos oktatás kiegészítéseként esetenként már rendelkezésre áll.

Képezzük oktatóinkat

Az oktatók és adminisztratív állomány **idegen- és szaknyelvi készségeinek fejlesztése** folyamatos lehetőség a Karon.

Az **Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék által kínált tréningek, workshopok** a személyiség- és készségfejlesztésen keresztül javítják az oktatói kompetenciákat.

Az orvosi kommunikációs készségek fejlesztését szolgáló ún. **„Kommunikációs Szinergia Projekt”**, mint jó gyakorlat, más témákban, más intézetek együttműködésében is megvalósítható².

A JÖVŐBENI FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK...

A **tananyagok folyamatos fejlesztése** és időben történő elérhetősége a hallgatók számára³.

Kívánatos a **nemzetközi hallgatói csoportok** bevonása is az oktatásfejlesztésbe a hazai hallgatók mellett.

A hallgatói visszajelzési rendszer, a **POTEcho** bevezetését követően a rendszer minél **szélesebb körű alkalmazása** és fejlesztése szükséges (pl. vizsgapanasz és egyéb problémák bejelentési lehetősége).

Hallgatóknak szánt **jegyzetek elérésének biztosítása** (a tantárgyakhoz készüljön jegyzet, vagy jegyzetelésre alkalmas leírás).

Minden oktatást végző egységben **évente egyszer oktatási értekezlet** tartása javasolt – az érintett hallgatói képviselők bevonásával.

A tantárgyi követelmények, valamint a **számonkérési rendszer⁴ meghatározása** és rendszeres felülvizsgálata a vezetés részéről.

Az **infrastruktúra hallgatóbarát tétele** (átöltözés lehetősége, étkezési lehetőség, telephelyek távolságának figyelembe vétele az órarend összeállításában).

A **gyakorlatorientált oktatás fejlesztése**, mely a minőségirányítási rendszerben meghatározott legfontosabb minőségcélunk is egyben.

A **MediSkillsLab továbbfejlesztése** a kapacitásbővítés érdekében.

A **team munka fontosságának megismertetése** az orvosi gondolkodás, szemlélet alakítása miatt. A **multidiszciplinaritás** és a különböző kompetenciájú egészségügyi szakemberekkel történő kommunikáció az együtt gyógyítás tanulási folyamata is kell, hogy legyen.

- blended learning módszert alkalmazunk
- idegen- és szaknyelvi készségeket fejlesztünk
- OOKT tréningeket, workshopokat kínálunk oktatóknak
- Kommunikációs Szinergia Projektet valósítunk meg

- tananyagok folyamatos fejlesztése
- nemzetközi hallgatói csoportok bevonása az oktatásfejlesztésbe
- POTEcho alkalmazása
- jegyzetek elérhetővé tétele
- oktatási értekezlet tartása évente egyszer
- számonkérési rendszer meghatározása
- hallgatóbarát infrastruktúra kialakítása
- gyakorlat-orientált oktatásra való törekvés
- team munkára való törekvés

² A projekt az Alapellátási, az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs, a Magatartástudományi Intézetek, a Művelési Medicina Tanszék, illetve a MediSkillsLab közös fejlesztése.

³ Az ESG standardoknak, valamint az ISO alapú minőségbiztosításnak is megfeleltetve.

⁴ A számonkérési rendszer lényege: miből kell írásban és miből szóban vizsgázni.

A gyakorlatorientált oktatás alatt értendő fejlesztés: a megfelelő szakmai tudással rendelkező oktató az **aktuális szakmai irányelvek** és protokollok szerint 4-5 fős hallgatói csoporttal tudjon foglalkozni. Eközben az empatikus kommunikáció alkalmazásával anamnézis felvételére, fizikális betegevizsgálatra és a beteg ember egészét **holisztikusan szemlélve** iránydiagnózisra való törekvésre, és differenciáldiagnosztika irányában történő gondolkodásra tanítson.

A külföldön megszerzett elméleti és gyakorlati, valamint technikai **tudást** az érintett oktatók **tegyék közzé** az egyes szakmai területeken (beszámoló, bemutatás a tudásmegosztás érdekében).

A **kurrikulum**ban a kurzusok/ tárgyak oktatási idejének **átgondolása** hasznos lenne. Ilyen pl. a kommunikáció oktatása, mely minden évben meg kellene, hogy jelenjen valamilyen módon.

Minőségmenedzsment szemlélet beépítése a graduális oktatásba a hallgatók számára is.

Az **oktatásunk eredményességének mérése evidence based módszerek alkalmazásával**, hogy tudjuk, melyik módszer eredményes és melyik nem.

MILYEN NEHÉZSÉGEKKEL ÉS KOCKÁZATOKKAL JÁR AZ ÁTALAKÍTÁS?

Moderátorok: Dr. Warta Vilmos, Dr. Csaba Gergely, Dr. Tamás Andrea

Az **időfaktor**: minden átalakítás, változtatás bevezetése csak felmenő rendszerben történhet. Előfordulhat, hogy mire a módosítás bevezetésre kerülne, már nem is aktuális.

Az **érintettek ellenállása**: minden változás nehézséggel jár, idő- és energiabefektetést igényel. Sok esetben mind az oktatók, mind a hallgatók tartanak az újdonságtól, félnek kimozdulni komfortzónájukból.

A **tanulói „túlterheltség”, illetve „alulterheltség” problémaköre**: ha nem megfelelő előkészítéssel vezetjük be a változtatásokat, akkor felborulhat a tanulók „globális” terhelhetőségének egyensúlya. Amennyiben elfogadjuk, hogy egy tanuló „egy egységnyi” anyagot képes és hajlandó elsajátítani egy adott félév alatt, akkor előfordulhat, hogy a megnövekedett követelmények miatt egy bizonyos tárgy tanulására több időt fordítanak a tanulók, és ezért kevesebb idejük marad más tárgyak elsajátítására. Mindezek miatt is, oktatás-stratégiai ügyekben kiemelten fontos az intézetek közötti kommunikáció.

Az egy oktatóra jutó magas hallgatói létszám: ez a kedvezőtlen arányszám lehet felelős azért, hogy többen hajlamosabbak régi, rutinszerű eljárásokat követni az újak alkalmazásával szemben.

- időfaktor
- a változással szembeni ellenállás
- tanulói „túlterheltség” vagy alulterheltség”
- egy oktatóra jutó magas hallgatói létszám

EGYÉB JAVASLATOK A RÉSZTVEVŐKTŐL

A német hallgatók felvetésének figyelembe vétele: előre kérnék az előadásdiákat fehér háttérrel, fekete betűkkel, hogy ezekre tudjanak jegyzetelni.

Figyeljünk arra, hogy a graduális képzés nem PhD képzés, ne terheljük túl a hallgatókat.

Gondolkozzunk azon hosszabb távon, hogy az előadásokat videóra rögzítsük (külföldi példák alapján), amelyeket a hallgatók ott és akkor néznek meg, amikor tudnak és akarnak. Ennek indoka, hogy a tudást kell átadni, nem pedig a hallgató jelenlétét „díjazni”.

Olyan előadásokat kell tartani, ahol valami pluszt tudunk adni a hallgatóknak, nem csupán információkat adunk át, mert azokat már más módon is megszerezhetik.

Az előadások, a kontaktórák melletti legfontosabb érv: az oktató-hallgató interperszonális kapcsolata, a személyesség varázsa. Ehhez megfelelő interaktív előadások kellenek, ahol nemcsak a tananyaggal, hanem a hallgatókkal is foglalkozunk.

A hallgatókat időmenedzsmentre, és tanulásmódszertanra is jó lenne képezni.

Az oktatóknak oktatásszervezők segíthetnének a terheik csökkentésében, hogy valóban az oktatás tartalmi részeire tudjanak fókuszálni.

A hallgatók óriási erőforrást jelenthetnek az oktatóknak az oktatásban is. Most is írnak jegyzeteket, a tudásukat megosztják a társaikkal. Szervezett, irányított módon sokat tudnának segíteni a fejlesztésben.

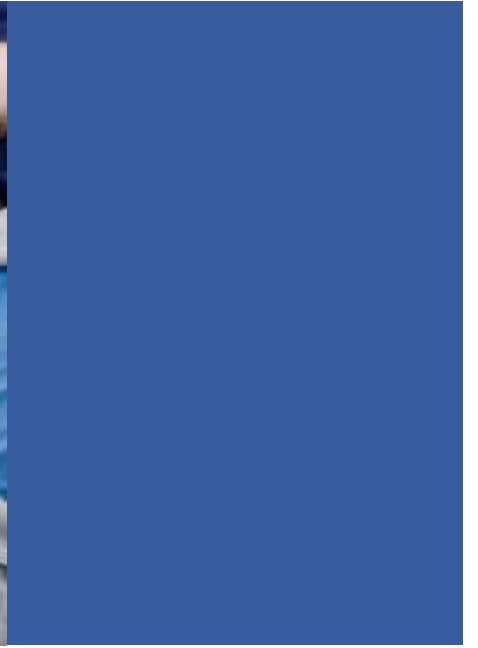
A szükségletek, igények az elméleti és klinikai tárgyakban eltérőek, ezeket a különbségeket figyelembe kell venni.

Oktatói önreflexió fontossága: legyünk tisztában a lehetőségeinkkel és a korlátainkkal is.

Egy egyetemi képzést az oktatói és hallgatói együttesen minősítik, az együttműködésük elengedhetetlen!

JEGYZETEK

감사합니다 Natick
Grazie Danke Ευχαριστίες Dalu Obrigado
Thank You Köszönöm
Tack
Спасибо Dank Gracias
谢谢 **Merci** Seé
ありがとう

ООКТ

